

№ 1.

Окреме число 20 с. Рік 1921.

Вівторок, 30 серпня

◆ Місячник ◆

виходить у Харбіні

УВАГА. Редакція приймає
дописи, статі й інформації
про життя на Далекому
Сході

ВИМОГИ

ЖИТТЯ
Орган Ради Української Громади м. Харбіна.

Зміст:

1. Харбін 30 VIII.
2. Наші Культурно-Просвітні завдання.
3. В Обеднанні сила.
4. Українська школа.
5. Молодь.
6. „Лупайте сю сналу“.
7. Укр. Д. Сх. Крайова Нарада
8. Біжуча справа.
9. Обіжник до всіх окружних Рад
10. З Великої Унраїни
11. Хроніка, відомости й інформації.

Г. Мевчук

О г о л о ш е н н я

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ М. ХАРБІНА І ЙОГО ОКОЛИЦЬ.

Рада Української громади м. Харбіна на підставі постанов Української Далекосхідної Крайової Народи оголошує реєстрацію й перереєстрацію всього українського населення м. Харбіна і його околиць.

Реєстрація й перереєстрація починається 1-го вересня (серпня) с. р. й буде продовжуватись до 1 листопада (ноября) с. р.

Реєстрація й перереєстрація буде провадитись в помешканні Українського Народного Дому, з 10 годин ранку до 2 годин дня й з 5 годин до 7 годин вечера щодня крім свят.

Особи не побажавші зареєструватись, або перереєструватись за сей час не будуть рахуватись членами української громади (Українського общества), а також такі будуть позбавлені права отримати українські паспорти.

V 189
no. 1

Місячник

Рік видання І-ший

Місячник

ВІВТОРОК 30 СЕРПНЯ 1921 РОКУ

ВИМОГИ ЖИТТЯ

Орган Ради Української Громади м. Харбіна.

№ 1.

м. Харбін

1921 р.

Харбін 30 Серпня 1921 року.

Український рух на Далекому Сході, котрий з початком революції струнко піднявся й захопив майже всі кола українського загалу, останніми часами почав занепадати. Ідея об'єднання, що так пильно була підхоплена й піднесена на вершини Всеукраїнських Зізів, — стала поволі знижуватись і втрачувати своє яскраве обличчя.

Причина цьому та, що розпорошені, незгуртовані й непередготовлені до громадського життя — ми не зуміли в свій час рішуче приступити до виконання й переведення в життя своїх постанов, котрі виробляли на Всеукраїнських Далекосхідних Зіздах.

Замість об'єднання й нав'язання міцного зв'язку, навіть окремі організації не подбали про нав'язання тісних зносин, що до інформацій про спільну роботу. Кожна організація на місцях робила по „своєму“.

Це ненормальне явище в українському рухові повинно примусити організоване українство переглянути свої громадсько-політичні позиції й рішуче взятися до усунення й знищення тих причин, які до сього часу гальмували нашу роботу.

Причини сі такі: 1) Відсутність громадської дисципліни, 2) Сепаратизм в обстоюванню своїх думок 3) Відсутність практики в громадській роботі, 4) Байдужість до громадського життя і 5) Злочинне шахрайство (провокація) громадської справи.

Щоб уникнути нам сих причин необхідно:

1) Точно і не порушно виконувати постанови організованого громадянства; 2) Відкинути зовсім і взаєжди самостійність особу і прагнути до самостійности громадській в гнлим широкім розумінні цього слова, 3) Вчитись громадській роботі, і свято підтримувати її додержуватись громадської дисципліни, 4) Відкинути від себе свою байжужість і прикро взятись до громадської роботи. І нарешти. 5) Всіми засобами боротись з шахраями (провокаторами) української справи на Далекому Сході.

Крім вищезазначених причин у нас є ще одна велика хвєрість—се відсутність сталого загального програму, або певного напрямку діяльности всього українства Далекого Сходу. Одні громади чи товариства роблять одно, другі— друге, часто зовсім протилежне.

Доки ми не будемо мати одного програму в своїй діяльности доти не будемо мати успіху в нашій роботі

В роботі просвітній ми повинні скрізь, де тільки можна, відчиняти українсьські шк ли, підшукуючи для них добрих учителів; закладати бібліотеки, читальні, виписуючи для них українські газети й журнали; улаштувати вистави, концерти, лекції й інше, що спрієє розвиткові загалу.

В спрвві економічній ми повинні перш усього подбати про заснування скрізь де мешкає українська людність, споживчих кооперативів з обовязковим єднаннем усіх таких товариств в одну сілку кооперативів Разєм з цим необхідно дбати і про такі кооперативи, котрі добувають ті чи інші речі, як товарискі млини, майстерні, пасіки, будівлі й інше, а т кож і кредитові товариства.

Добре поставлені кооперативні товариства дадуть змогу істнувати й просвітнім організаціям

Разом з культурно просвітньою і економічною працею нам необхідно подбати й про політичний ґрунт яскраво зазначений в постановах Крїйовї Народи: „Згідно історичних традицій і згоди всього українства Далекого Сходу, висловленої в постановах усіх його виявах українство повинно додержуватись ці л к о в и т о г о н а р о д о п р а в с т в а .

Наші культурно-просвітні завдання.

Коли почнеш підводити ітоги тої культурно-просвітної роботи, котра велася на всьому Далекому Сході взагалі, а на території Маньчжурії зокрема з початку революції, то неминуче станеш перед сумним фактом, що багато пережито, а мало зроблено.

Коли виникла революція то вкупі з нею виникли й рожеві надії, що от мовляв тепер ми зумієм скорим темпом повести нашу роботу на культурно-просвітній ниві. Але вся наша работа в сьому напрямку, за де яким виключком так і залишалась „мріями“.

Головні завдання, котрі висунула революція були, спонуки до утворення свєіх шкіл на території всього Далекого Сходу. Зараз ми небудемо розбирати роботи в Крайовому маштабі, а звернимось пілком до наших місцевих завдань і тої роботи, котра велася в сьому напрямкові.

Територія Маньчжурії ввесь час перебула в одмінних умовинах од інших частин Росії, а особливо сі одміни були помітні в центрі Маньчжурії, а саме в Харбіні. Умови культурно-просвітної праці в місті зовсім ріжняться від тої самої праці по селах. Той елемент з которого складається місто вкусив здєбільшого європейської культури й до його треба підходити з іншими методами. Особливо се відноситься до українського населення, котре в містах скоро русифіцирується й губить свої національні ознаки. Культурная-просвітняя праця в украинському напрямку в місті вимагає від організацій великаго уміння й спостережливости, для того щоб ся праця дала бажані наслідки. Спершу треба відродити національне почуття, котре а протягом часу зовсім затерлося. Але одного голога бажання для сеї праці мало, для неї треба щей уміння. Українські організації міста Харбина сього незрозуміли, Вони думали досить випустити відозви, в котрих зазначить: хто вони яких батьків, чіі дити. Пустити одну дві національних сльози, про ті угиски, котрі робив старий уряд. Спогадати національних героїв. Се всі ті примітивні методи, котрими керували українські організації, для відродження національного почуття в зрусифікованій частини українського населення. Сі методи, не дали бажаних наслідків. Українські організації побачивши, що заміц збільшення національної самосвідомости, вона як раз стоїть на одній крапці, залишили й сю свою діяльність склавши руки й ждучи того часу коли населенне само піде до іх й скаже: „Вельмишаное добродійство будь ласка дайте нам національну самосвідомість“.

Але ми певні, що само населенне не прийде й не скаже сього. Щож залишається робити? Се те кляте питання котре неменує треба впершу чергу розязати. Доти доки українське населенне буде перейнято російскою псіхікою, доти доки українське населенне буде жити цікавостями російського життя не може бути налагоджена пляномірна праця наша на культурно-просвітній ниві. Яких же заходів мусять ужити українські організації, щоб вийти з того зачарованнаго кола куди іх завело само життя. Українським організаціям впрешу чергу треба подбати про пляномірне налагодження праці, про те щоб самі організації не забажали впливів російського життя. А здєбільшого в нас помічається таке явище: як тільки в росіян який небудь п дьом, як тільки в російських організаціях життя починає бурлити, так і в нас зараз же як по прямому проводу йде таке саме бурління. Як тільки там занепад, теж саме від бувається й в нас. Се те явище котре українським організаціям треба неминує ліків дувати, а тоді вже приступати до праці. Проводити в українських

організаціях так само як і звичайні сім'ї робітники, живуть цілком російським життям, тобто українську книжку на його столі вряди годи раз побачиш, тоді коли російська не злазе зі столу. Розмова дома й родинкою ведеться на російській мові, тільки тоді коли справа йде до чарки горілки, та ковбаси—можна почути українську мову. Діти виховуються в російському оточенні й перейняв цілком російською психікою. Можна багато навести прикладів, де батька беруть видну участь в житті українських організацій, а то й стоять на чолі цих організацій—діти їх не тільки не зацкавлені українською справою а як раз навпаки знаходяться в лагері ворожому до українського руху. (Християнський союз молодих людей, Бойскаутські організації і Различные русские клубы и кружки).

Се здебільшого головні чиники котрі не сприяють культурно-просвітній праці. Усунення цих чиників вимагає само життя.

Друге те що впливає на інертність праці се нестале політичне положення українських організацій, незначення їх політичного кредо. Се однихає од цих організацій українських робітників Для того щоби праця на культурно-просвітній нив дала бажані й задовольняючі наслідки потрібно:

I). Діяльність українських гуртовань мусить буди направлена двомаким робом, а саме на шкільну освіту й позашкільну. а) Шкільна освіта головним чином мусить виявлятися у вчиненню українських шкіл,

в) Позашкільна освіта має своїм завданням відчинення різних курсів українознавства, шкіл азбучної неграмотности, що до урядства. Улаштування різних агітаційних вистав. Популяризацію української музики й пісні. Улаштування різних диспутів на теми, як літературні так і політичні, історичні й інші

II). Видання українського органу, котрий би задовольняв місцеві інтереси сей органу поможливости мусів би бути періодичним, але коли се неможливо то виходив би по змозі.

III). Курси українознавства й школи азбучної неграмотности що до українства мусять бути утворені, як найскоріше курс шкіл має тягтися од двох до чотирьох місяців.

IV). Членам всім українських організацій мусить бути вмінено до обовязку передплачувати один із українських органів котрий виходить на території Далекого Сходу, чи на території Америки, Канади, Німечинни Польші й інших. Сим досягнется те ще сі члени почнуть поволі жити українськими інтересами.

VI). Вмінити до обовязку членам українських організацій посіщати всі лекції, курси і школи українознавства.

Се приблизно ті практичні шляхи, по котрим мусять іти українські організації, для того щоби досягти бажаних і реальних наслідків.

т. Бабак

В об'єднанні сила.

Цих три слова покладено в підвалини до будови тої організації, котра була придумана Рочдельськими ткачами в 1843 році для поліпшення свого економічного добробуту.

Сімдесят сім років пройшло з того часу, як зроблено початок кооперативної

праці робітничого люду для боротьби з тими баршниками та спекулянтами які, не працюючи ловкою біржевою грою та перекупкою необхідних для людини річей наби- вають на споживчі предмети ціни в кілька разів дорожше ніж вони коштують на фабриках заводах і т. инш. Це грабіжницьке підприємство, що зветься торгівлею, й примусило тих Рочдельських ткачів взятися за розум, щоб спільними силами повести боротьбу з торговельними сбарниками та спекулянтами.

Як нарід бідний, то вони цілий рік збирали свої членські вкладки, вносячи час- тками по 5 копів що тижня і таким чином заклали потребительське товариство з пай- овим внеском 10 руб. Так що при кінці 1844 року усіх членів було вже 28, а гро- шей 280 руб. На ці гроші і розпочали торгівлю: за 100 руб. найняли хатку для крам- ниці, витратили 40 руб. на хазяйство, а за станні 140 руб. купили муки, сахару, масла...

Спочатку крамниця була відчинена тільки у вечері два дні на тиждень, у се- реду від 7 до 9 годин і в суботу від 6 до 10.

Сторонні люде глузували із потребителів. Членам, що провадили роботу, не мож- на було на вулицю показатись, так боялись вони глузування с усідніх крамарів і усяких дурноляпів.

Але вони не вважали на глум та насмішки і провадили своє діло далі. На третій рік вже в товаристві було 78 членів, а через 10 років вже записалось 900 членів і пайових внесків було 70000 руб, обороту зроблено на 330000, а чистого прибутку залишилося більш 17000 руб. Ще через 10 років членів було вже 4747, а через 60 років більш 12000, пайовий капітал перейшов за 4 мільйони чистого ба- ришу що року сдержувалось півмільона. За весь час членам повернуто грішми ба- ришу більш, як 12 мільйонів. Товариство придбало собі будинок за 150000 руб., за- вело бібліотеку на 318000 книжок, читальну залю і науковий музей з усякими до- рогими прибогами та приладами має свою твариську школу на 450 душ і т. и.

Так розвивається громадське діло, коли громадяне переконані в правоті своєї громадської роботи, коли кожен дбає не тільки про свій власний шлунок і не на одну свою власну семью, а коли інтереси громади є інтересом і кожного окремого громадянина. Тільки при такому розумінню громадської роботи і громадських обо- в'язків ця робота освободжує люде від економічного рабства купців та інших дрі- бних спекулянтів.

Про величезну вагу нашої української кооперації на Далекому Сході обговорю- валось і визнавалось на всіх Українських Зіздах, Крайових Нарадах і т. и, алеж на протязі чотирьох років з дня революції кроки нашої, особливо Маньчжурської, кооперації дуже й дуже непомітні.

А треба зауважити і твердо кожному запам'ятати, що коли ми хочемо жити яко нація, коли ми рахуємо себе нацією, то першим нашим кроком повинно бути заво- ювання нашого економічного добробуту. Тільки ставши на твердий економічний ґрунт, тільки маючи свої власні кошти, ми змогли би провадити ту роботу, яка ви- магається від нас сучасним ментом.

В Харбіні вже більш року, як відчинено крамницю Українського Кооператива „ЗГОДА“. Цей кооператив має 115 членів-пайщиків. Алеж запитайте любого члена чи купує він потрібний йому крам у своїй крамниці.

Ні.

Чому ж так?

Та, знаєте, далеко ходити до своєї крамниці, а тут під боком є хинська лаво- чка. Чого треба-вибіг та й уз'яв. Або ще краще: хинец аж у хату принесе, та з

ним ще можна і поторгуватися. А там що.

Отут і виявляється та наша несвідомість що до громадської справи.

Безумовно багато краще сидіти в хаті торгуватися з хинцем, котрий носить всякий крам до дому. Алеж від того торгування не дуже поліпшується наша торгівля, бо той заробіток, котрий міг би залишитися у своїй крамниці, забігає хинець і розиває *свою* торгівлю,

Таким чином нашою то ми організовували свій кооператив, вносили туди свої пайові гроші а все що нам потрібно-купуємо у хинців. При такому відношенню до своєї справи певно що ми й надалі залишимося тим сирим матеріалом, з котрого, як ганіш російський царизм а тпер чужеземний капіталізм, буде будувати і поліпшувати на наші кошти свій власний добробут. А ми-чужі наймити будемо заглядати в панські руки і вимолювати ласку у наших експлоататорів і рацітемам, коли хто з них суне нам свою ласкаву дулю під ніс.

Становище надзвичайно сумне із нього треба шукати якогось виходу.

А вихід тільки один кожен член кооператива повинен твердо пам'ятати: що всяка колійка, яку він дає у свою крамницю поліпшує його добробут і виводить з економічного рабства цілу націю, а кожда копійка, котру він оддає в чужу крамницю-погіршує його добробут і цілу націю веде до економічного, а з ним вкупі й духовного рабства.

Пора б уже нам одуматись, очуняти від того лакейського стану, в якому ми перебували кілька віків і пора б уже взятися за свій розум, щоб одвоювати і здобути собі належне місце серед інших народів світа.

П.Х.

Про Українську школу.

Про значіння українських шкіл у сей час говорять майже не дозодяється. Само життя показало наскільки нам сей двигун поступу потрібні й. Є всім пенно, відоме твердження: „в чіх руках школа в тих руках і в ада“. Ми українці на жаль тут на Далекому Сході й Маньчжурії пізно зрозуміли се з ачіння а ко-чя до його обернулись то сприяючі обставини поминули й ми мусіли вестн крок за кроком боротьбу. Становище української школи в місті цілковито ріжняється від становища української школи в селі (якощо це не загубило своєї національної мови, й там української школи потрібно, як води бо друга школа не дає знанів, а як раз авпани забиває їх і отбиває всяку охоту до навчання. Місто перебуває в інших умовах *коли діти на селі не знають другої мови крім української*, то дітя міста за великим виключком не нають української мови, а *знають російську*. Се ускладняє трошки справу і навчання в початковій школі в першому відді і треба починати з російської мови, як зрозумілої тимчасово для дитини. Потім через де який час *кров себе показує* й дитина чудесно ше і краще розуміє українську мову ч м російську. Се показав досвід українських шкіл по містах. Тільки д я того, щоб отримати такі божані наслідки, дитині треба зробити відповідні для свого умовини. На нашу думку самим раціональнішим се булоб упл вати на дитину тим чим вона найбільше цікавиться, до чого вона має найбільшу пов'агу. Всі вчителі такої шкел и безумовно в к ясах неповинні вживати російської мови так само й по за клясами (включення і відділу перша половина року). Українська школа поставлена правдиво з педагогічної й психо-логічної точки погляду дасть певні результати.

Молодь

Молодь є той передовий авангард кожної нації, акай введе боротьбу за кращу будучиість свого народу. Молодь любе життя але молодь оддасть се життя для кращої долі свого народу. Суперечки по між батьками й дітьми не перестануть ніколи, бо батьки завше є регресивна частина нації, а молодь як раз навпаки. Молодь ніколи не зупиниться перд небезнекою. вона ніколи не зверне уваги на розсудливі совіти батьків, вона сама хоче все зазнати на собі й тільки тоді зі своїм власним дсвідом будувати нове життя. Молодь завше прагне до боротьби й любить сю боротьбу тому то молодь здебільшого жне повним життям. Тільки молодь зможе збудувати те нове життя де не буде то соціальної неправди котра існує за нас.

Українська молодь, особливо її передова частина, а імено українська робоча інтелігенція є такою. Вона перша підняла питання про самостійність України, вона перша доказувала всім і всюди що Україна зможе економічно існувати самостійно. Тоді як старші покоління дали „заял-зелі федерації“ по йшли. Молодь є нерв життя кожної нації й тому нам треба особливо звернути увагу на організацію Української молоді. Харківська організація Української молоді по в силах виконати ті завдання, к трі перед нею ставлять вимоги часу й обставин, але вона не одмовляється від роботи.

Для дійсної продуктивної роботи молоді, мусить існувати боротьба, і тільки оді й можливе буде справжнє життя, а не квоління. *Молодь мусить великого бажати.* Тільки бажання великого виведе її на правдиву стежку служення українському селянству, українському робітничкові

Спілковець.

„Лупайте сю скалу.“

«Лупайте сю скалу! Нехай ні жар,
ні холод,
Не спинить вас! Зносіть і труд і са-
гу й іолод.
Бо Вам призначено скалу сю роз-
бити!»
«Каменярі», Іван Франко.

В українському житті утворюється болото з котрого чим далі тим трудніше вивратись. Отривий запах від цього багновища впливає на все очоче й пригнічу енергію до роботи. Ми українці-нація, ко рт тільки й вміє сумувати та ляти слюзи, коли треба, а коли й треба Запорожці певно передали нам сей скарб котрий вони так артистично проявляли за чаркою горілки. Наші всі патріоти й українофіли люблять оплакувати свій бідний народ, а в той же час здирати з його останню святиню. Наші патріоти люблять дебатувати питання про високість української культури, про красу української мови і, в той же час цілком не володіти сею мовою й не мати бажання її навчитися. Наші патріоти люблять розпинатись за українську школу, а приподносити населенню впр „великорусскій немного изменной школы“ від котрої за сім верст без тям специфічний запах, котрим пропитана кожна російська школа (за винятком де яких), що до впроти російської культури, російської літератури й взагалі величності „єдиної і неділимой.“

Ми українці тільки здатні казати голосні блискучі речення, а коли нам покаже нагая москвський полігай, то ми тікаємо під ворота. Цю свою трусість ми виправдуємо тим, що мовляв ми загинемо, а наше життя, так потрібно нььці-Україні. Всякий прояв живої творчої думки викликає в нас цілі-підозріння, бо бачите ми люди у всьому лояльні. Нас бють нагаєм, а ми сами подаєм їм той нагай. Ми погрузли всі в брудну буденщину, в нас немає вищої мети ми як ті плазуни повзамо шабелъ за шаблем не маючи конечної цілі. В нас немає того розмаху, котрий би мусив бути, ми як підліпуваті старички, як каже Вивиченкс, бредемо намацуючи собі стежку ціпочком. В нас немає змагання до боротьби, „скажуть нам нізким боротвсь“. Не правда, боротвсь є з кпм, але ми кволі ми інертні в нас нема того великого святого хотіння, котре запалює людські душі. Доки ми горіли, дскв ми мали мету, ми були дужі, сильні. Як тільки ми її загубили ми зробилися ніщо. Ми є той мотлех, котрий цілкомвто нездатній до життя, а вмів тіл ка вносити посланств та писати резолюці. Ми мусимо, як райшвидче повести боротьбу зі своїми божками, котрі в нас вгніздплися. Ми мусимо гризти їх, колупати ногти, вивиривати з себе, або як каже І. Франко, всі:

„Лупайте сю скалу!“

N.

Українська Далекосхідня Крайова Народа в. м. Владивостоці. (вражівя).

Говорити про сталий звязок по між українськими організаціями на Далекому Сході не доводиться. Звязку майже не існувало ніякого, коли не рахувати за звязок ті різні листни, якими випадково ці організації перекинулись. Звязок з єй сталий звязок всіх українських організацій був не тільки не обхідний, а життйово потрібний, само життя голосно сього вимагало. Ті всі зізді є сесії Крайової Ради не задовольняли в повній мірі вимогів життя. Остання сесія Крайової Ради зурінувшись з сим питанням розршила єго в положительнім змислі. Крайова Народа як така мусила відбутися в м. Владивостоці, складатися вона мала, як з представників українських організацій, так із окремих українських активних діячів. Вирушив я з Харбіну на сю Народу з почуттям з прагненням до праці й праці не „языкової“, а реальної, в мене почуття в час їзди до Владивостоку було яесь підвищенне, все оточуюче здавалося мені повним крася й принадя. Всі подорожні не порозуміння єй неспріяючи умовини самої подорожі, не вшити нули та мене зовсім, хоч певно вдругій раз я звернув би на їх ську увагу.

Нарада мала відбутися 1 липня о 10 годині ранку, я точи сінько прибув у помешкання наради, і тут мене здвбала перша неприемність, я з хмар мусив спуститесь на землю. Річ в тому, що небуло зовсім делегатів на нараду, навіть і Владивостоцьких. Я мус в розписатись у явочному листі, та єй їти блукати по місту до обіду. Я визнає се раціональним, і пішов рахувати каміння владивостоцьких вулиць. Таке блукання по місту Владивостоку продовжувалося до 4 липня, за сей час я тільки добре поінформувяєся у всіх Владивостоцьких діячів, що до української справи в самому Владивостоці є Приморщини, а також заготував схематичні резолюції по питанням Народи.

Нарада розпочалася 4 липня 10 годоні ранку прикількості 16 представників, з котрих вісім дав Владивосток. Перше на що я звернув увагу, так се на те явище котре в нас у Харбіні не часто зурієшь, а саме всі представники не розмовляли по російські, від усіх їх чулася Сьздогавня Українсьга мьва. Народа розбилася на секції

Й робота у нас пішла скорим темпом уперед. Праця секцій була од 10 годин до 2 годин, а пленарні засідання од 5 годин до 10 годин, але здебільшого у нас пленарні засідання тяглися до 2, а то и трьох годин ночі. У всіх делегатів почувалося велике бажання працювати, й виконати ті завдання, які були поставлені перед Народою, як найкраще. Резолюції по всіх справах проймалися одностайно, а у всіх було прагнення щоб се були не голі резолюції, а практичні вказівки поради, як проводити працю на місцях. Верада закінчилася 10 липня о 3 годині ночі. Всі делегати вранці 11 липня прийшли за постановами наради котрі до ранку вже були закінчені. Розіхалися всі з почуттем задоволення з той роботи, яка була виконана. Що до моїх власних суб'єктивних переживань, то вони в найкращому стані, так що виїхав до Харбін у мене настій був не гіршому, як іхав із його.

Побільше нам треба таких нарад не тільки організацій, а й активних громадських діячів, тоді й життя наше будет ширше краще, привабливше, тоді одян другому, дає сили підмогу, що до праці.

Харбін 26-VII с. р.

БІЖУЧА СПРАВА.

(До перереєстрації українців).

На підставі постанов Крайових Українських З'їздів всяка Громада повинна реєструвати всіх тих українців, які мешкають в межах її діяльності, і тільки ті українці, які зареєструвалися в Громаді й несуть нарівні з усіма громадські обов'язки, тільки ті її члени мають право на моральну і матеріальну підтримку громади. Тільки зареєстровані члени мають право отримувати національні посвідчення і захисту представників Українського громадянства.

До цього часу ці постанови З'їздів в Українській Громаді м. Харбіна виконувалися не як обов'язок, а як добровільне бажання. Хоча—реєструються, не хоче—його власна справа.

Громада не прийшла виконувати свої громадські обов'язки і більшість цим зловживала. А коли треба якому небудь добродієві отримати національне посвідчення то приїде в Раду, прикинеється „казанською сиротою“ і радяне видають посвідчення, допомагають і т. в. На що ж нести громадські обов'язки, коли й без них можна стримати потрібне.

Безпринципність і „добродушність“ керівничих громади дала українське громадянство до певного занепаду. Громадська скарбниця порожня і починати судьяву громадську роботу не можливо. Українська Громада м. Харбіна живе не певним життям, а „ууть-чуть“ животіє, як-то кажуть, дише на латах.

Громадяне розпоршені по різних російських організаціях, де справа гуртування поставлена вращ. Цемент, який скривував українське громадянство в 1917 році, дякуючи байдужості керівничих, вивітрявся і громадяне нічим не зв'язані. Розбрисся, як вівісі без гасука.

Зараз же не такий час щоб нам стояти на роздоріжжі. Настає той час, коли українці повинні згуртуватися, виявити своє лице і зайняти ту чи иншу але ж уже сталу позицію, не хитати ісь з одного боку на другий. Нам потрібна не

декоративна громада, як притулок для всяких шахраїв української справи, а навпаки, міцна громада з конкретним завданням, яке не повинно відрізнятися од завдань всього українського громадянства Далекého Сходу, прийнятих на Крайових З'їздах і Крайовою Радою Далекého Сходу. Для цього в найближчій часі буде зроблено по всіх громадах Далекého Сходу перереєстрацію українців по слідуєму заразку і з однією метою—виявити число тих, хто бажає входити в склад місцеві Української Громади з усіма правами і обов'язками, які належать кожному громадянину.

Настає час, коли без рекомендації, без посвідчення виконавчого органу громади ніхто не зможе ні приїздити на Україну, ні виїхати з України, ні перейти в інші краї. А рекомендації громада може видавати тільки своїм членам, а не всякому прилетівшому з повітря. Через те всі ті що разують себе українцями, хаклами чи малоросами повинні еписуватися в реєстр громади, бо рано чи пізно все ж таки кожному прикрутять потрєба звернутись до громади з тим чи іншим, але щоб небуло гізно.

Самостійність і незалежність Української республіки є завершений факт і громадяне цієї республіки повинні привчатися до своєї громадської роботи, а не розпоршувати свої сили по всяким вишим організаціям, а тим паче тиліпатись в повітрі.

І тому то:

Харбінські українці теж повинні згуртуватись коло своєї Ради і розпочати будівлю своєї національної справи, тільки не на коштах свик-несудь „благодітелів“ а на свої власні туплові харбінські. Для цього на порядку деннім стоить певуча потреба *перереєстрації всіх українців м. Харбіна* і всього околиць. Мета перереєстрації (й реєстрації вперше) вияснити число тих українців, які знають ціну місцеві громади, бажють нести обов'язки і користуватися повними правами членів громади.

Наша українська справа є а і одверта. Ми повинні працювати безупинно аж по того часу поки світогляд широкого українського загуду підніметься вище власної дзвіниці і ясним оком винепгляд на широкий світ. Тоді він побачить той шлях, по якому можна вийти на широкий простір вільного і ні од його не залежного громадського життя. Але ж для осягнення цього потрєбна сама інтенсивна гуртова невтомна праця і міцне єднання.

До праці, до гуртової роботи ми кличемо Вас.

Апостроф.

О Б І Ж Н И К .

До всіх Окружних Рад Далекého Сходу.

Крайова Народа, скликана Секретаріатом на підставі III-ї сесії Крайові Ради, повділ 8-й пакта ухвали 1. в), розглянувши й обміркувавши справу скликання V го Українського Далекосхіднього Зіду, ухвалила скликати У-й Зід у Хабаїрську на 1-ше жовтня сього року.

У-й Український Далекосхідний Зїзд.

1. У-й Український Далекосхідний Зїзд скликається Секретаріатом на 1-ше Жовтня 1921 року в м. Хабаровську.

2. Обирати представників на сей Зїзд мають українці згуртовані по селах або мійських гуртованнях на підставі попереднього реєстру, при чому припускається реєстрування й перед самим голосуванням, на підставі безпосереднього, рівного, таємного, загального голосування, як чоловіки так і жінки віком не молодше 18 років, не кримінальні злочинці, не хвори розумом (божевільні, ідіоти) і які не є членами москвофільних політичних партій.

3. Вибори відбуваються безпосередньо в місцях згуртування української людності, по окремим, виставленим окремими політичними гуртованнями спискам, на підставі просперційності.

4. Вибори проводяться від кожної сільської одиниці, або мійського гуртовання на 100 осіб один представник. Гуртовання меншої кількості вважаються за 100, кількість більша понад 50 також обирає одного представника.

5. Не пізніше 1-го Вересня в кожній Окружній Раді повинні бути зареєстровані описи кандидатів мійських гуртовань. Вибори на всьому Далекому Сході починаються з 10 Вересня і скінчуються 25 Вересня, в час в який призначають у своїй окрузі кожна окрема Окружна Рада з умовою, щоб вибори в окрузі тягнулись не довше тижня і щоб кандидати були розміщені в одному лише списку.

6. Усе виборче діловодство в окрузі повинно не пізніше двох днів бути надіслано в свою Окружну Раду.

7. Секретаріат і Окружні Ради повинні подбати перед Далекосхідним Урядом про полегшення умов перїзду делегатів на Зїзд і про їх утримання на самому Зїзді.

8. Окружна Хабаровська Рада повинна головне подбати про помешкання і харчування делегатів Зїзду, яких має бути 500-1500 чоловік.

9. Незалежно від того, що всі українські гуртовання повинні подбати про запасання коштів для утримки на самому Зїзді своїх делегатів, Народа вважає необхідним зробити для відкушення коштів такі заходи:

б) Секретаріат має звернутись до Крайової влади з домаганням коштів за для Зїзду.

а) Секретаріат має випустити підписні листи і розіслати їх по окрузі для збору офір на сей Зїзд.

в) З цього часу всі Окружні Ради мають усі кошти, які надходять від оподаткування і реєстрові справи, повинні надсилати до Секретаріату виключно на справи Зїзду.

г) Секретаріат і Окружні Ради повинні негайно звернутися до всіх українських громадських і кооперативних гуртовань з домаганням відрахувати більш менш значні кошти на цю справу і надсилати їх до Секретаріату.

10. Всі Окружні Ради та інші гуртовання повинні негайно заходиться коло освідомлення українських мас про Зїзд і про налагодження виборчого апарату.

11. Секретаріат в цього часу має головним завданням:

Повідомляти всі Окружні Ради та інші гуртовання про час і місце Зїзду і про підвалини та техніку виборів до нього, як найчастіше й формувати українство про хід підготовки до Зїзду і наслідки його заходів перед зовнішніми чинниками.

12. На Зїзді повинно розглянути такі питання:

Порядок денний:

1. Оповіді з місц.
2. Оповідь Секретаряту.
3. Нціональне самоврядування.
4. справи військові.
5. С. р. ви освіти.
6. справи економічні (кооперація, зерно д. я посіву, господ рчі машини).
7. Оповідь представника України.
8. Віжучі справи.

Голова Крайової наради Опанас Радкевич.

Секретар Федір Солод.

З Великої України.

З надісланих нам із Львова часописів „Вперед“ число 6 од 27 січня довідуємося, що Рада Народніх Комісарів Української Соціалістичної Республіки видала 21 вересня (сентября) 1920 року такий декрет:

Рада Народніх Комісарів ухвалила:

1) Доручити Народньому Комісаро і Просвіти спільно розробити план для широкого розвитку шкільних та просвітніх установ усіх ступнів і розрядів з українською викладовою мовою.

2) негайно ввести обовязкове вивчення української мови у всіх шкільно-просвітніх установах з не українською викладовою мовою.

3) Звернути увагу на особливо серйозне вивчення української мови у всіх постійних і тимчасових установах по підготовці робітників просвіти, при чому частину їх зараз же треба перевести на українську викладову мову.

4) Поставити за обовязок державному підприємству потурбуватися по згоді з Народнім Комісаріатом Освіти про задовольняючу кількість підручників на українській мові, а також власного письменства, та інших видань.

5) Народньому Комісаріатові Преси і Народньому Земельному Комісаріатові видавати свою пропагандистичну літературу переважно на українській мові.

6) Поставити в обовязок виконавчим комітетом моти в кожному губерніяльному місті не менш однієї української газети.

7) Народньому Комісаріатові Освіти через його місцеві органи негайно організувати у всіх губерніяльних і повітових містах вечірні школи для навчання громадянських олужбодців української мови.

8) Поставити в обовязок всім радянським установам потурбуватися прятігати співробітників, що з ають українську мову і можуть задовольвати на ній потреби населення.

9) Поставити робітничоселянській інспекції слідувати за доскональним виконанням цього декрету.

Щирою: Заступник Голови Ради Народніх Комісарів Чубар, Тамчасов в обов, керуючого справами Ради Народніх Комісарів Переверзів, секретар Ради Народніх Комісарів Ахматов.

Поділ України на 12 губерній.

По відомостям кам'янецьких газет, радянська влада утворила нові губернії: Кременчуцьку, Олександрівську й Дніпропетровську. Херсонська губернія поділена на Одеську й Миколаївську. Район Кривого рогу виділений з Херсонщини і доланий до Катеринославської, до якої ще відійшли повіти Таврії, що лежать біля Перекопського межмор'я. З Харківської та Катеринославської губерній виділені повіти Бєлгородський, Старобільський, Славянський та Маріупольський і утворено нову губернію Дніпропетровську в головним містом Луганськом. До цієї нової губернії приєднано ще Гагауринську округу Донщини. Таким чином вся територія, де і вугляні та соляні поклади, об'єднано тепер в одній губерній одиниці, яка складає собою частину Української Радянської Республіки. З другого боку чотири північних повіти Чернігівщини-Стародубський, Нововолинський, Мглинський та Суражський виділено з Чернігівщини і прилучено до Гомельської губернії, в якій вони зв'язані як економічними інтересами так і спільністю мови.

Таким чином, Україна тепер складається з 12 губерній: Харківської, Полтавської, Подільської, Кременчуцької, Київської, Волинської Чернігівської, Катеринославської переіменованої в Запорозьку, Олександрівської, Дніпропетровської й Миколаївської.

Признання самостійности України в Ризі.

Представник Радянської України Шумський заявляв, щоби мировий договір та всі додаткові умови не тільки булоб зредковано в мовах українській, російській, та польській, але щоби виготовлено дотичні грамоти в трьох примірниках, та щоби уряд Радянської України трактовано як уряд самостійної незалежної держави. На ці домагання згодилися делегати Польщі та совієтської Московщини.

Посольства Радянської України до Польщі.

Голова Ради Народніх Комісарів і Народній Комісар по зкордонним справам України, Раковський, вислав до польського правителства ноту, в якій повідомляв про призначення Олександра Шумського уповноваженим представником уряду Української Соціалістичної Радянської Республіки до Польщі.

В склад посольства увійшов також Хурія, яко радчик і Сіян, яко секретар посольства.

Весь склад українського посольства wraz з технічним персоналом буде числитися біля 65 осіб.

Київ прибирає свій давній вигляд.

В останніх часах зроблено багато для піднесення міста, яке сильно було по-терпіло у війні через останні три роки. Водопровід і електричні станції працюють майже нормально. Трамвайний рух постійно збільшується. Побудовано знамениті купелі.

Після односторонньої очистки міста, Київ прибрав вигляд, якого не довелося бачити навіть за часів старого режиму.

Київський революційний комітет приступив до відбудови знищених поляками під час їх утечі приватних і публичних будинків.

Технічна освіта на Україні.

На Радянській Україні є помітний значний зріст технічних і хліборобських шкіл.

Крім великого числа технічних і хліборобських курсів основию ряд технічних і хліборобських інститутів.

Під теперішню пору знаходиться на Радянській Україні 54 технічних шкіл і 4 вищі хліборобські академії.

Музей ім. Драгоманова.

При Вищому Інституті Народної Освіти ім. Драгоманова в Києві утворено окрему комісію з представників науки та слухачів котра має заснувати при інституті музей ім. Драгоманова.

Цей музей стане осередком, де будуть зібрані всі матеріали, наукові твори, переписка, рукописи і т. д. зв'язані з життям і діяльністю Драгоманова на Україні і за кордоном. Осередок має стати джерелом, в якому широкі маси трудящих могли б вийти вірний образ постаті М. Драгоманова і його ролі в життю українського громадянства та шарення соціалістичних думок не тільки на Україні і в Росії, але й по інших країнах, куди загнали його злочинна політика своєї чужої реакції.

Комісія завиває всіх громадян на Україні і за межами України, котрі мають рукописи, портрети, листи, спогади і т. д., зв'язані з іменем і діяльністю Драгоманова, щоб ті речі надіслали на адресу комісії.

В склад комісії входять М. Поліщук, Г. Павлуцький, М. Микаренко, С. Драгоманів, А. Лобода, І. Гермайзе, І. Косівка, А. Синавський Олокол і Мандзюк.

„Горн“.

Всеукраїнська мистецька спілка в Києві так само вдерживає своє товариство під назвою „ГОРН“, яке робить малярські вистави, плякати, емблеми, державні роботи. При „Горні“ вийшли в світ усі українські поети, які влаштувували „вечірки нової поезії“. На чолі „Горна“ стоїть М. Семенко, Валерія Подішук і інші.

Сергій Єфремов у Києві.

Кам'янецькі „Вісти“ в ч. 117 з 10 мая повідомляють, що до Києва приїхав відомий український публіцист і почесний академик Сергій Єфремов.

Заграничні кораблі в Одесі.

Багато заграничних кораблів постійно перебуває в ріжними товарами до Одеси. Моряки в ітадійських кораблів, які прибувають до Одеської пристані, доносять, що в торговельних колах в Ітадії і Цяргороді панує велике заітересування в справі полагождення торговельних зносин з Україною.

Хроніка

Українського місцевого життя.

◆ Українська гімназія. Як нам відомо директором Української гімназії в м. Харбині приглошен директор Владавостцької чоловічої гімназії О. І. Горяїнов,

◆ Шкільний комітет. Шкільний Комітет безболѣзнено“ закінчив свою діяльність. Не будѣм зупинятись на тих чинниках, котрі примусили його закінчити свою роботу. Сумно стає над всим тим, що проходить перед нашими очима. Але, колиж. для української національної культурно просвітної праці, будѣ свободний шлях не покритий теренами?

◆ На загальних зборах членів українського клубу і громади виносились не раз побажання відчинити при Українськїм Народнїм Домі читальню з українськими газетами, книжками і всякою українською літературою. Зараз членами Клубу робляться заходи що до виконання сих побажань. Помози їм Боже на це добре діло.

◆ На посѣду учителів Української гімназії, яка має відчинитися з 1 вересня бїжучого року, подано вже под-над 100 прохань. Кого то вибере Український Клуб в цю 1 шу Українську гімназію – українців чи великоросів. З національного боку це питання дуже гостре і болює. При добрім бюжаннї це питанье можна розв'язати так, що національне почуття українського громадянства було б задоволено.

◆ Для координації культурно просвітньої роботи організується українське т-во „ПРОСВІТА“ з центральним правлінням в м. Харбині й філіями на лінії, котре має руководити шкільним і взагалі просвітнім ділом в цілій Манчжурії по одному плану. Запись в члени „Просвіти“ провадиться в Українськїм Народнїм Домі, Гоголівська 300.

◆ Як нам сповіщають в Хабаровськїм повіті в минулому році відчинено 7 українських шкіл, які утримуються на кошти уряду Науку провадять учителі-українці

на українській мові. Населення задоволене наукою на рідній мові і бажає дальнійшого розвитку рідної школи. На жаль, дякуючи домашній війні, не пощастило виписати підручників і деякі предмети доводиться проходити поки що по російським книжкам

— Під час пожежі в Українським Народнім Домі загубилось нимало книжок і 3 печатки — мідна й кавчукова з написом „Рада Української Громади м Харбіна“. Мо хто знайшов — прохають повернути.

— Після пожежі Український Народний Дім заново ремонтується і приготовляється для уміщення як Української гімназії і української школи першої ступені, так і 3 і мійської школи.

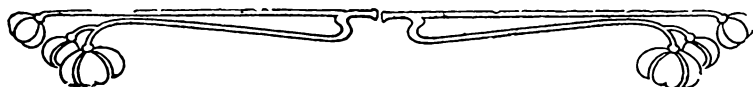
— Голова Батьківської Ради Українських шкіл зарендував в земельнім відділі дві з половиною десятини землі для шкільного городка. Весною учнями посажено на тому городі по над сотню дерев де яка городина. Добрий почин. Нажаль не всі однаково віднеслися до цього діла. А хотілось би щоб цей город в найближчій часі зробився дитячою літньою колією.

— Цими днями одержано з почти три числа полтавської часописі під назвою „НЕЗАМОЖНИЙ СЕЛЯНИН“ орган Полтавського Губкома. Всі числа руковано на жовтому, для обгортки, папері Український селянин хоч на обгорточному папері, а все таки видає часопись на своїй рідній мові а не йде клянчити до російянина, щоб той одвів йому на своєму полотнищі кілька сторчок для слізниць.

— На першій Жеззтні цього року в Харьозьку мез відбувся 5 й Всеукраїнський Далекосхідній Зїзд. Вибора предггазників на сей Зїзд повинні провадитись безпосереднім, прямим, рівним і таємним готуванням цілої округи на підставі чотирьохчленної формули.

— Згідно постанов Крайової Наради першого Вересня в Імані на Приморщині має відбутися Обласний український зїзд. Таким чином справа організації українства збільшується ще одною організацією. Раніш українство гуртувалося в селянські, волосні, а по містам в мійські ради, далі в окружні і завершувалося гуртуванням Крайовою Радою. Тепер же між Окружними і Крайовою Радами ще ста Обласна Рада.

— В м. Харбіні існують зараз такі українські організації: Спілка Української Молодої, Українське Музично-Драматичне Тво „БАНДУРА“, Український Клуб, Українське кооперативне т-во „ЗГОДА“, Батьківська і Учительська ради при шолі, Харбінська Мійск Рада і Маньжурська Окружа Рада. Ще організується українське тво „ПІ ОСВІТА“ Правління всіх цих організацій містяться в Українським Народнім Домі.

Українська реального 'типу гімназія

в м. Харбіні.

Прийомчні і повірочні іспити призначено 6, 7, і 8 вересня (сентября) с. р. о 10 й годині ранку, в помешканню гімназії (Новоторгова, 300), початок навчання — 12 вересня. Прохання у всі класи приймаються щодня з 11 до 3 год. дня і з 5 до 6 год. вечора; 5, 6 і 7 класи буде відчинено, коли набереться за для них достаточна кількість учнів.

Платна за правонавчання 1 кл. — 100 руб., 2, 3 і 4 кл. 120 руб., 5, 6 і 7 кл. 160 руб. Початковий внесок платни в розмірі 15 руб. вносить ся при подачі прохання.

Скінчивші початкову школу приймаються без іспитів в другу класу, а скінчивші вищу початкову школу — в п'яту класу гімназії. До гімназії приймаються діти всякої національності, навчання буде провадитись на російській мові.

Директор Гімназії

С. ГОРЯІНОВ.

О Г О Л О Щ Е Н Н Е

В неділю 4 вересня (сентября) о 3 й годині дня в Українськiм Народнiм домі ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ членів Української Громади м. Харбіна і його околиць.

Порядок денний:

- 1) Докляд делегата Крайової Народи у м. Владивостоці.
- 2) Справа гуртовання. (перерегістрація).
- 3) Справа просвітня,
- 4) Справа економична.
- 5) Конституція Українства Далекого Сходу й закон Д. С. Р.
- 6) 5-й Всеукраїнський Далекосхідній Зїзд.
- 7) Організація Товариського Суду.
- 8) Біжучі справи.

Коли в призначений час Збори не відбудуться, то на 4 години призначаються другі Загальні Збори, котрі будуть рахуватися дійсними при всякій кількості присутніх.

Рада Мійської Громади.

20 сен.